

ΤΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΔΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Η ψευδαίσθηση της ισχύος

Ενώ η ισχύς είναι ο σημαντικότερος παράγοντας στις διεθνείς σχέσεις, από μόνη της δεν επιλύει κανένα πρόβλημα. Δημιουργεί την ψευδαίσθηση της ασφάλειας αλλά όσο τα προβλήματα υποβόσκουν και βαθαίνουν, πραγματική ασφάλεια δεν μπορεί να υπάρξει. Αυτό έγινε με φρικώδη τρόπο εμφανές με την τρομοκρατική επίθεση της Χαμάς. Όμως, ο αποτροπισασμός από τη βαναυσότητα της Χαμάς δεν πρέπει να μας αποτρέπει και από τη συνολική στάθμιση της κατάστασης και εκτίμησης του πλαισίου εντός του οποίου εκτυλίσσονται τα γεγονότα.

Οι «Συμφωνίες του Αβραάμ» ενώ επιφανειακά αύξαναν τη σταθερότητα στην περιοχή, στην πλευρά των Παλαιστινίων αύξαναν την απελπισία και την αίσθηση της εγκατάλειψης. Ο αποκλεισμός της Γάζας εδώ και δεκαετίες θεωρητικά στρεφόταν κατά της Χαμάς, αλλά στην πράξη συντηρούσε το μίσος κατά του Ισραήλ, διατηρώντας 2 εκατομμύρια ανθρώπους σε κατάσταση ανέχειας, χωρίς όμως να αποδυναμώνει τη Χαμάς ούτε πολιτικά ούτε στρατιωτικά. Το αντίθετο! Η κατάσταση στη Δυτική Οχθη δεν είναι πολύ καλύτερη. Η πολιτική του Ισραήλ έχει αποδυναμώσει καιρία την Παλαιστινιακή Αρχή καθιστώντας την περίπου άνευ σημασίας. Η προοπτική της λύσης των δύο κρατών μειωνόταν εκθετικά με κάθε νέο εποικισμό, μέχρι που πλέον σχεδόν εκμηδενίστηκε.

Στους κύκλους ασφάλειας του Ισραήλ είχε επικρατήσει η πεποίθηση ότι το Παλαιστινιακό θα επλύονταν de facto με τη μόνιμη περιθωριοποίηση των Παλαιστινίων. Διακατέχονταν από τον ευσεβή πόθο ότι μπορούν να ομαλοποιηθούν οι σχέσεις με τον αραβικό κόσμο, «εγκιβωτίζοντας» και απομονώνοντας το Παλαιστινιακό. Όμως, όπως έγραψε στον «Economist» ο Shlomo Brom, απόστρατος ταξίαρχος και πρώην αναπληρωτής σύμβουλος Εθνικής Ασφαλείας, «είναι παράλογο να ελπίζουμε ότι το Ισραήλ μπορεί επ' αόριστο να συγκρατήσει με τη στρατιωτική του δύναμη και τις υπηρεσίες ασφαλείας εκατομμύρια Παλαιστίνιους που διεκδικούν το δικαίωμα στην αυτοδιάθεση και

μία ελεύθερη, κανονική ζωή».

Τίποτα απ' όλα αυτά βεβαίως δεν δικαιολογεί τη θηριωδία της Χαμάς ούτε τις σφαγές και την ομηρεία των αμάχων. Το βασικότερο καθήκον κάθε κράτους είναι να εξασφαλίσει την ασφάλεια των πολιτών του και να υπερασπίσει την επικράτεια του. Το Ισραήλ βρίσκεται σε νόμιμη άμυνα και έχει κάθε δικαίωμα να συντρίψει τη Χαμάς, η οποία άλλωστε ευθύνεται εξίσου για τον εκτροχιασμό της ειρηνευτικής διαδικασίας και την υπονόμευση της Παλαιστινιακής Αρχής. Η Χαμάς προκάλεσε συνειδητά την αντίδραση του Ισραήλ και το προκαλεί να εισβάλει στη Γάζα. Οι καταστροφές και οι απίστευτες δοκιμασίες του άμαχου πληθυσμού είναι μέρος της μακιαβελικής στρατηγικής και ευρύτερου σχεδιασμού προκειμένου να προκαλέσουν την παγκόσμια συμπάθεια και να ξεσηκώσουν τον αραβικό κόσμο ενάντια στο Ισραήλ.

Το ερώτημα όμως που προκύπτει είναι, ακόμα και αν το Ισραήλ πετύχει τον άμεσο αντικειμενικό του στόχο που είναι η παράδοση και ο αφοπλισμός της Χαμάς, ποια θα είναι η επόμενη ημέρα; Αν δεν υπάρξει μια μόνιμη και δίκαιη επίλυση του προβλήματος, ενδέχεται τη Χαμάς να την αντικαταστήσει κάτι χειρότερο. Αν άλλωστε για το Ισραήλ το άμεσο πρόβλημα είναι οι Παλαιστίνιοι, ο στρατηγικός αντίπαλος είναι το Ιράν. Όσο συντηρείται αυτή η κατάσταση, το Ιράν βρίσκει πρόσφορο έδαφος για να παροξύνει το πρόβλημα και να δημιουργεί αστάθεια. Αυτός που είναι ο πιο ισχυρός πρέπει να κάνει τα πιο αποφασιστικά και γενναία βήματα. Μόνο ενδυναμώνοντας την Παλαιστινιακή Αρχή, παίρνοντας δύσκολες αποφάσεις και κάνοντας οδυνηρές παραχωρήσεις προκειμένου είτε να υπάρξει λύση δύο κρατών είτε ενός κράτους με ίσα δικαιώματα για όλους, θα απασφαλίσει το Ισραήλ, τον μακρύ βραχίονα αποσταθεροποίησης του Ιράν.

Χωρίς λύση του Παλαιστινιακού δεν μπορεί να υπάρξει μακροπρόθεσμα ούτε σταθερότητα ούτε ασφάλεια. Και η ισχύς αν δεν παρέχει ασφάλεια είναι αλυσιτελής!

Ο Αλέξανδρος Διακόπουλος είναι πρώην σύμβουλος Εθνικής Ασφαλείας του Πρωθυπουργού

REUTERS/AMIR COHEN